

DEYLƏSİ ÇOX SÖZÜM VARDI...

(Paşayev Elsevər Vaqif oğlu, 01.07.1988-25.10.2020 - Qubadlı)

*Yazdan xəbər gələn çöla, çəmana,
Nə yaman gəlmişin yuvrak, bənövşə.*

*Dağında, bağında göz olan gözəl,
Yandırar gözləri kəz olan gözəl.
Başının bəlası söz olan gözəl,
Bəxtindən hürkəksən, hürək, bənövşə.*

*Axır ki, dolamb üzü bu yana,
Haqdan cəza gələr sənə qiyana.
Bittirən göz dağı talana, qana,
Kolların dibində seyrək, bənövşə.*

*Xələli söyləsin həzin əsənə,
Bəxtindən gileyli qalib künəyə;
Şəhidlik yolunda cən dədi sənə,
Yağyu göz dağı Bevrək, bənövşə.*

Müəllif Əli Rza Xələli seirdəki bənövşə obrazı ilə Qarabağı ağdızlarımızın önündə canlandırdı. Bənövşənin təmsalında Qarabağı görürük. Burada daha bir obraz da diqqəti çəkir. O, Qarabağ yolunda canını asırgəməyan Dədə Qorqud qəhrəmanının - Bevrəyin adı ilə görünən Elsevərin özüdür. Şəhidlik yolu seçmiş Elsevərlər sanki dastandan çıxıb günümüzə gəlmiş oğullardır.

...Hələ Ç.Naçıvanski adına liseydən onun müəllimi olmuş polkovnik-leytenant Daşdamir Əliyev deyirdi ki, Elsevər daim savadı və müəllimləro hörmətli ilə seçilirdi. Bir gün döyüşlərdən çox qaçaq mənimlə rastlaşanda soruşdu ki, müəllim, mən tanıdım? Bir anlıq dayandırdım, dedim - yox. Güllərə mənə dedi ki, "yadımdadır simifdə iki dəfə mənə fərqələnmə diplomu ilə təltif etmişdiniz". Mən bu gün fəxr edirəm ki, Elsevərin bir vətənpərvər kimi yetimləndiyini mənim rolum var.

Qızğın döyüşlərin qəddiri zaman Qubadlı ətrafındakı məqəvlərdə 400-ə qədər əsgərimizi mühasirədən çıxaran mayor Elsevər Paşayev sonrakı döyüşlərin birində ağır yaralanır və 4 gün sonra vəfat edir. Azərbaycan Respublikası ərazilərindən işğaldan azad olunması və orazi bütövlüyünün bərpa edilməsi zamanı döyüş əməliyyatlarına yüksək peşəkarklıqla rəhbərlik etdiyinə, hərbi qulluq vəzifəsini yerinə yetirərək itidilki və mardlik nümunəsi göstərdiyinə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə mayor Paşayev Elsevər Vaqif oğlu ölümündən sonra "Qarabağ" ordeni, "Vətən uğrunda", "Qarabağın azad olunması görə", "Qubadlının azad olunmasına görə" maddaları ilə təltif edilmişdir.

Elsevər Paşayevin həyat tarixəsi ilə daha yaxından tanış olanda görürük ki, o, həm də şair, poetizim sevən inco ruhlu bir şairdir. Ona görə birbaşa şair deyirik ki, bu şeirlər bədii-emosional dəyəri oqəbi xislətinə görə mükəmməl bir söz adamının qələməndən süzəldiyünü bildirdi. Onun şeirlərindən birini - "Azərbaycan" şeirini təqdim edirik:

*Hər torpağın, hər daşın tarixin nişanəsi,
Fisunkar təbii bir cəmət mənzərəsi.
Sən qocaman nəmlək, sən ey odlar ölkəsi,
Tarixin sınağında çıxmısan zəman-zaman.*

*Eniş-yüksəlişlərdə keçdiyən yollar sənə,
Yəzə-göyə sıxışmış gərdiyən qaqlar sənə.
Cərrə-öldü yoluna bədnam yarıqlar sənə,
Kədərmə oldu ancaq kor bəxtinə yazılan?*

*Bəki bu taydan baxır, Trabız o taydan baxır,
Arada yazıq-yazıq dardlı Azərbaycan axır.
Düşünürəm bu fikir mənə yandırır yaxır,
Necə aydı avıran qardaş-qardaşından.*

*Sən anamızınsan bizim, sənəli vurur qəlbimiz,
Nə qədər dözmək olar, daha yoxdu səbrimiz.
İgdi meydan gərk, meyda istəyirik biz,
Sənəli üçün hazırq keçməyə canımızdan.*

*Azad olucaq yəni gülp-çicəklə Qarabağ,
Siltinçək sınıqdan necə yara, necə dağ.
Yenidən yazacaq təzi vərəq-vərəq,
Qoy kömək olsun bizə bəyək, ulu Yaradan.
Həmişə yaşa, var ol, ey doğma Azərbaycan!*

Haqqında səhbət açacağımız qəhrəmanımız Paşayev Elsevər Vaqif oğlu 1 iyul 1988-ci ildə Qovşudlu kəndində anadan olmuşdur. Qovşudlu kəndi Cəbrayılın bəli-bəkətkəli Gəyön düzündə yerləşən köklü-kömeclı kəndlilərdən biri idi. Bu kənd və Gəyön düzü heyvandarlıq üçün çox əlverişli bir məkən idi. Cəbrayılın Soltanı, Ahkəyxalı kəndləri ilə Arza söykənən Qovşudlu yuxarılarına gedikdə Dağmasanlı, Tumas ata dağı ilə əhatələnirdi. Vaqif müəllim və onun ailə üzvləri bu əlverişli, bərkətkəli məkəndə ökin-biçin işləri ilə məşğul olurdular. Üstəlik Vaqif müəllim biologiya ixtisasını seçdiyinə görə bu yerlərin bioloji xüsusiyyətlərinə də bələd idi. Həm də biologiyadan dərş deyirdi. Kənddən bir neçə kilometr cənubda Şahvəlli - Gəyörçün Vəysəlli arazısında sement istehsalı üçün xammal ola biləcək çoxlu çitaytlar da var idi. Kənd camaatının bir qismi Xudafəridə yenidən fəaliyyətə başlayan Xudafərin Su Elektrik Stansiyasının tikintisinə cəlb olunmuşdular. Hər şey öz axarında idi.

Xain qənsularımızın 1988-ci ildən başlayan torpaq iddiaları təcridən axara öz təsirini göstərdi; o, 11 namərd dşməsinin toziyiq və hücumlarına moruz qalan torpaqlarımız məlum soboblərdən işğal olundu. Yüz minlərlə soydaşımız didərgin düşdü. Vaqif müəllimin də ailəsi Beyləqan rayonunda Milabəddə qəsbəsinə sigindi.

5 yaşu yenicə tamam olan Elsevər bu müəmməllərdən hələ ki, baş çıxarmırdı. Atası bu adı ona sevə-sevə qoymuşdu. Elini, obasını, vətəninə seven olmağın istəmişdi Elsevərin.

Elsevər 1993-cü ildə Vilayət Cəfərov adına Milabəddə kənd orta məktəbinin birinci sinfinə daxil olub. Daha sonra təhsilini Milabəddə yerləşən 21 sayılı Cəbrayıl orta məktəbində davam etdirib. Müəllimlərinin və valideynlərinin dəyində görə Elsevər dərş saxta bütün yaşlarından seçilirdi. Yaxşı xüsməqlə bərabər, onda yaşına vərəməyən bir istiqanlılıq, vətənsəvarlik var idi. Həm də lap bə yenicəliklə yaşlarından hərbiyyə meylli idi. Elo bu meyllə də o, 2003-cü ildə Ç.Naçıvanski adına hərbi liseyə daxil olub. Burada oxuduğu müddətdə yəni də öz savadı və biliyi ilə yeridən fərqlənir. Daha sonra H.Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbdə daxil olan Elsevər Paşayev 2010-cu ildə ali təhsili başa vuraraq motoatiki ixtisası üzrə Gəncədəki "N" sayılı hərbi hissədə fəaliyyətə başlayır.

E.Paşayev 2012-ci ildə Xeyvələ Vaqifqızı ilə ailə həyatı qurub. Bu evlilikdən onların iki qız övladı dünyaya gəlir. Nozirin və Banu. 2013-cü ildə baş leytenant hərbi rütəbi ilə Bakıda yerləşən Sülhmərarətə tabora rəhbərlik edir. 2014-cü ildə Bolqarıstanda hərbi təlimdə daha sonra Türkiyənin paytaxtı Ankara şəhərində snayper kurslarında iştirak edir. Kursu uğurla başa vurduğunu üçün ona uzanan-nişançığı sertifikatı verilir. 2015-ci ildə Macarıstan və Çeyiayda, 2016-cı ildə Almaniya və hərbi təlimlərdə iştirak edir. 2017-ci ildə Elsevəro artıq kapitan rütəbi verilməsi, 3-cü dərəcəli medalla təltif olmuşdu. 2018-ci ildə 3 ay müddətində İngiltərədə hərbi təlimlərdə iştirak etmişdir. Bir-birinin ardınca Demokratik Cümhuriyyətin yaradılmasının 90, 95 və 100 illiyi medalları ilə təltif olmuşdur.

Elsevər hərdə olurudusa olsun təmsil etdiyi və canından da artıq sevdiyi Azərbaycanın monafeyni qorunması, ona sədəqətli qulluq etmişdir. Höddindən artıq savadlı və bilikli idi. Bəzən ona poqlitə da deyirdilər, çünki Elsevər 5 dil bildirdi. Elo bu xarici dillərin bildiyinə görə də hər hansı bir xarici ölkədə olarkən çətinlik çəkmirdi. 2019-cu ilin dekabrından 2020-ci ilin iyuluna 1-nə kimi Əfqanıstanda hərbi təlimlərdə olmuş, buradəkı uğurlarına görə "Əfqanıstan" medalına layiq görülmüşdür. Sentyabr ayının 27-də II Qarabağ müharibəsi başlayan gündən müharibənin qayanar nöqtələrində olan Elsevər Paşayev Cəbrayıl, Füzuli, Qubadlı və Laçın uğrunda gedən döyüşlərdə ökl qəhrəmanlıq nümunəsi göstərmişdir. Döyüşlərin qızğın gedişində qoraraq rəisi, tabor komandirini təyin edilməkdə vaxtdan qəbat mayor rütəbi ilə təltif olunur. Mayor E.Paşayev vətəninə torpağın oldu bir məhəbbətə seviridi. Cəbrayıl alındandan sonra ucməğa qanadı yox idi. Tez-tez ailəsi ilə danışıq, "tezlilik Şuşada olacağı" deyirdi. Oktyabrın 20-də Qubadlı istiqamətində gedən ağır döyüşlər zamanı yaralanır, bir ayatını itirir. 4 gün Ağcabədi şəhərindəki hərbi qəspitalda komada qalır. Lakin hokimlərin səyində baxmayaraq, 25 oktyabrda vətən eşqi ilə döyünən üroyi dayanır. Vətənimizin azadlığı uğrunda canından keçən bir qəhrəmanımız da beləcə obədiyyətə qovuşur.

Elsevərin həyat yoldaşı onun haqqında danışıqdan deyir ki, o, vətəninə hər şeydən, ailəsindən də artıq seviridi. Mühərabədə olduğu müddətdə həfdə

bir dəfə bizimlə danışırdı. Oktyabrın 10-da zəng vaxtında təza rütəbə və vəzifə aldığını bildirdi. "Hər şey yaxşıdır, narahət olmayın" dedi. "İnşallah, bütün torpaqlarımızı düşməndən azad edəcəyik" - deyirdi. Axırncı dəfə oktyabrın 18-də zəng vurmuşdu. Yəni bəzi arxayın elədi. "Özünüzdən muğayət olun" - dedi. Ayın 20-si biz Ağcabədiyə gedəndə fikirləşirdim ki, yox, yalan olar. Elsevər deyil dəyo özümü təmsilnik verirdim. Kaş ki, birco dəfə görə bilaydım. deyiləsi o qədər sözümlə vardı ki... Biz onunla heç yolun yarisinə qədər də getməmişdik. Ancaq bu gün çox qürurluyam ki, Elsevər bizim üçün elə oqdu ki, bu ad heç heç kəsə qismət olmur. Bu şəhid əli adı. Mən fəxr hissi ilə deyirəm ki, mən şəhid mayor Elsevər Paşayevin həyat yoldaşım. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin.

Döyüş yoldaşları Elsevər haqqında danışıqdan onun güclü komandir, cəngavər kimi döyüşçü və vətəninə hər şeydən çox sevən vətənpərvər bir oğul olduğunu deyirlər. O, heç zaman əsgərinə "iroli" demədi, hər zaman "ardımcı" dedi. Hər zaman on təhlükəli yerləro özü təkbaşına daxil oldu. O, əsgərlərin həm ata, həm də qardaş oldu.

E.Paşayevin bacısı Şəfa gözəli olmuş halda: "Elsevər haqqında danışımaq mənim üçün çox çətin dir. Bacılar hər zaman qardaşları ilə foxx ediblər. Mən də fəxr edirəm ki, həyatı tarixə yazılacaq, gələcək nəsllə örnək olacaq qəhrəmanın bacısıyam. Elsevər mənə həm ata, həm də qardaş oldu. Atamızı tez itirdiyimizə görə onu atamızın yerinə qoymuşduq. Mondən bələca olsa da, hər sözümlə onunla danışıq, onunla məsləhətləşirdim. Elsevər şahlıhdən atamı ikinci dəfə itirdiyimi hiss elədim. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin".

Mayorun kiçik bacısı Bənövşə də onu çox qürurla, həm də sonsuz bir kədərlə xatırlayır: "Nəmənin adamı mənə verdiklərinə görə hər zaman "nono" - deyo müjəratçı edirdi. O, müharibəyə gedən zaman bəzi deməmişdi. Cəbrayılın alındığı gün mənə zəng vurub, təbrik etdi. mən onda bildim, "Nono, artıq biz qaçqın deyilik" - dedi. Çox sevinirdim. Mono dedi ki, "İnşallah, bayrağımızla hərbi paradə gələcək". Ancaq paradə gələcək qardaşımıza qismət olmadı. Şuşanın alınması günü və hərbi paradə günü qardaşımızın məzarına gətdim. Dedim "qardaşım, uğrunda canından keçdiyən torpaqlarımız artıq azaddır. Rahət uyu". Allah sənə rəhmət eləsin". Oğullar yurdu darda qoymadılar. Can verib, qan verib Qarabağ Vətəno qaytdılar, bəzi qaytdılar. Səitləro də Vətən üçün can asırgəməyən oğulların adlarını seyro, sonəto, pociyaziya gətirdilər. Daha doğrusu, onların ölümə obrazlarını poetik ləvhələrə köçürdilər. Elsevərin bacısı Bənövşənin sözlərindən sonra tanınmış Azərbaycan şairi Əli Rza Xələflinin "Bənövşə" şeirini təqdim etməli yerinə düşür:

*Balka, şəhid oldu sevgilin sənə,
Onuñun olmasının kövrək, bənövşə,
Yaz ağzi süsməz açma sənə,
Dərdin sənə üstə tıtrək, bənövşə.*

*Göz dəyar soyunub şəhdə çimənə,
Qəfil sırsıradan qorxa, eymənzə...*

İsmayil İMANZADƏ,
Təriyel ABBASLI